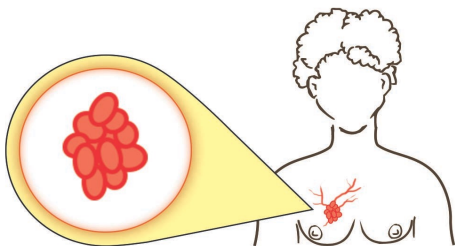

**Pwogram Akonpayman Nan
Maladi Kansè**

Ti Liv sou Kansè Tete

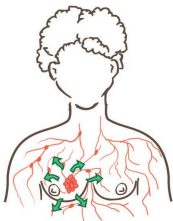
Ki sa Kansè Tete a ye?

Kansè tete se lè yon boul nan tete a oswa lè tete a menm defòme. Ti boul oubyen mas la nan anpil ka, ou ka menm wè li oswa santi l.

Kansè se yon maladi ki ka tretre! W ap gen plis chans pou w pa mouri anba kansè si w wè li bonè epi si w chache chimen tretman anvan ke kansè a anvayi tout kow.

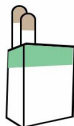
Ki sa Kansè Tete “Metastatik” la ye?

Lè kansè a al gaye oswa al mache nan lòt pati nan kò a, sa rele kansè “**metastatik**”. Tretman pou kansè tete ki “metastatik” s e yon bagay ki dire pandan rès lavi moun lan, epi lap mize sou de bagay—kontwole maladi a ak kalite lavi moun lan. Lè yon moun gen kansè metastatik, sa pa vle di ke moun lan pral mouri vit. Menm lè an jeneral, maladi sa a de ke moun lan pral mouri, gen yon bann lòt moun ki konn viv pandan anpil lane.

1. Sa ki sa Ogmante Risk oubyen/ Bagay Ki ka Lakoz Kansè

Tabak—Fimen sigarèt

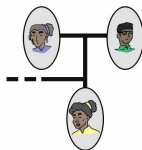

Alkòl—Bwè tafia

Istwa fanmi w—si ta

gen moun nan fanmi
ki te fè kansè tete deja.

Si w obèz—twò gwo

2. Prekosyon: Men sa w ka fè pou Diminye Risk p'ou gen Kansè

Manje fwi, manje legim

Fè espò

Bay pitit ou tete

Patisipe nan aktivite ki fè w plezi

Eske se vre oubyen eske se manti?

Eske se vre m ka gen kansè paske yon moun oswa
on bagay te frape tete m?

Eske se vre oubyen eske se manti?

NON—se manti! Se pa pake yon bagay te frape tete a ki fè ke yon moun fè kanse tete!

3. Sentom Kansè Tete

Youn nan mwayen ki pi itil pou depistaj oswa sivyeye kansè tete se le moun nan egzamine tete l pou kò l.

Egzamen sa a se le yon fanm tate tete l pou wè si gen boul, si fòm tete an chanje, ak si ta gen chanjman nan po a.

1. Pwent tete rentre
anndan tete—li pa
pwenti deyò ankò

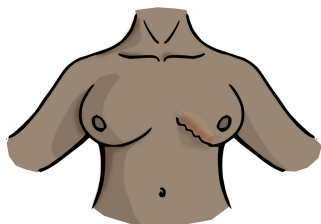
2. Tete a pan
yon lòt fòm

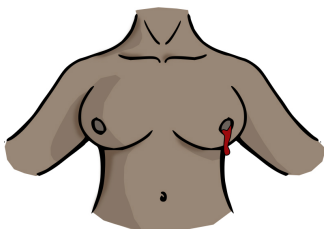
3. Yon Boul

4. Po a ap degradingole oswa fennen

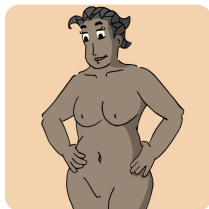
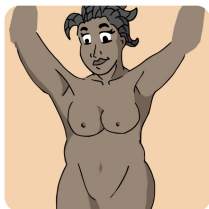

5. Po tete a sanble ak yon po zoranj

6. Yon likid oswa yon pij ap sòti nan tete a ki pa lèt manman

Ki jan pou m jwenn sentom kansè tete a?

Premye bagay ki dwe fèt : Kanpe dwat ak men w sou anch ou. Asire w ke zepòl ou yo byen dwat. Kounye a, komanse wè sa tete an sanble. Chache sentòm yo.

Dezyem bagay ki dwe fèt : Kounye a leve bra w epi komanse wè si w ka santi sentom yo nan tete a ak men w. Sèvi ak men dwat ou pou tcheke tete gòch la epi men gòch ou pou tcheke tete dwat la. Kole dwèt ou ansanm epi sèvi ak pla dwèt yo (pa pla men an) pou chache sentom yo. Asire ke ou byen fouye tout tete a. Pase dwèt ou yo sou tete a, fè komsa ke w ap pase yon ti pyès monnen nan tete a.

Eske se vre oubyen eske se manti?

Eske se vre ke yon boul Kansè nan tete a
pral bay doulè?

Eske se vre oubyen eske se manti?

NON—se pa vre ditou ditou. Anpil fwa,
boul ki se kansè nan tete a pa fè mal menm.

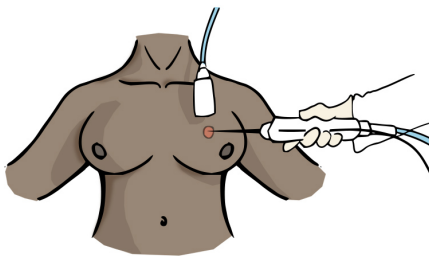
4. Depistaj

Youn nan fason ki pi fasil pou fè depistaj pou kansè se **Egzamen tete ak men**. Se lè sa a ke fi an ka tcheke tete li pou chache boul, chanjman nan fòm tete a, ak bagay ki pa nòmal nan tete yo.

Doktè ak miss ka fè yon **sonografi** pou gade anndan tete a pou wè si gen yon timè.

Yon **biyopsi** se yon ti mòso nan tete a ke yo retire pou yo fè analiz pou kansè a.

Eske se vre oubyen eske se manti?

Eske se vre ke w oblije al kay doktè pou fè
depistaj kansè?

Eske se vre oubyen eske se manti?

NON, se PA VRE ditou ditou. Anpil
fwa, se medam yo ki dekouvri boul la nan
tete yo.

5. Tretman pou Kansè Tete

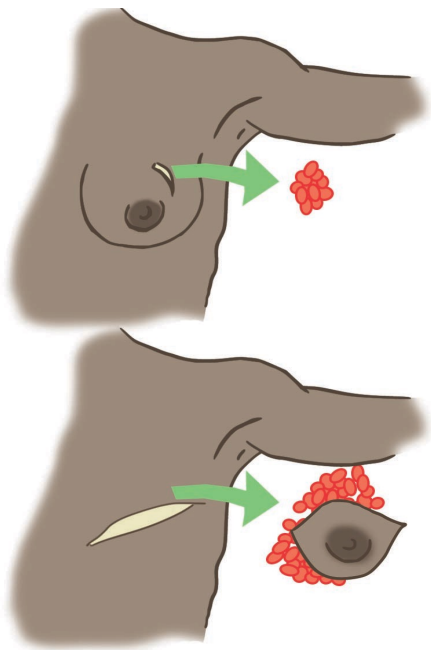
Chimyoterapi se yon medikaman ke yo bay nan venn pou trete kansè. Li touye selil kansè ki gaye rapid epi evite ke lòt selil yo tounen.

Terapi òmon:

Doktè konn sèvi ak terapi òmon pou kanpe oswa ralanti developman kansè a. sa vle di bay moun yon medikament ki pou bloke òmon yo.

Operasyon konn fèt pou retire kansè. Li kapab nesesè kèk fwa pou retire tete a pou dechouke kansè a, Yo rele sa yon mastektomi.

Eske se vre oubyen eske se manti?

Eske se vre ke si w gen kansè ke w ap
OBLIJE fè yon operasyon pou retire tout
tete a?

Eske se vre oubyen eske se manti?

SE PA VRE pou tout ka kansè. Gen de fanm ke si yo rive kay doktè a bonè sa ka fè retire chè ki gen kansè a sèlman.

Kote m ka jwenn tretman pou
kansè tete nan peyi Ayiti?

Innovating Health International, Hôpital
Saint Luc, Tabarre 27, Rue A.

Pierre Paul #12, Château Blond. Port-au-
Prince

Hôpital Universitaire Mirebalais,
Mirebalais.

Société Haïtienne d'Oncologie
(SHONC), Delmas 85, Port-au-Prince.

Hôpital Universitaire Justinien, Cap
Haïtien.

Ti Liv sa a Te Fè ak Sipò Nan Men:

Ministère de la santé Publique et de la
Population (MSPP)

Group de Support Contre le Cancer (GSCC)

Jack Brewer Foundation (JBF)

Project Medishare

JP/HRO

Femme en Democratie (FED)

University of Florida (UF)

Patwone pa: Union of International Cancer
Control (UICC)

Moun ki Ilistre: Thierry Carl-Henry Joseph

Ti Liv su Kansè Tete

Grace Tillyard

2016-09-27

Published by Grace Tillyard

IHI.PM.GSCC

<http://bklttr.it/2dpojrw>

made with bookleteer.com from proboscis

